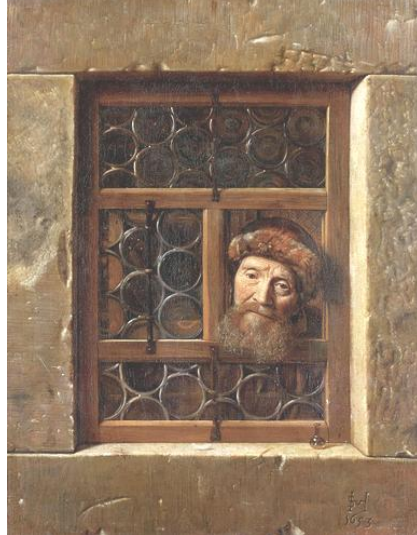

פניני הצדיקים

המקובל הרב כליפא בן מלכא צ"ל (רכב"ם) - נולד בשנת ה'ת"ל (1670) לערך בעיר סאפי (אספי) שבדרום-מערב מרוקו. בן יחיד להוריו. לאחר שהתייתם משני הוריו נדד ברחבי מרוקו עד שהגיע אל העיר פאס, ובה למד תורה בישיבותיהם של ר' יהודה בן עטר ור' שמואל הצרפתי. לאחר זמן מה שב לעיר מולדתו ושם המשיך ללמוד בישיבתו של ר' יוסף בואינו די מיסקיטה עד ששוב נאלץ לעזוב מפחד המלכות. לאחר מכן עבר לעיר אגאדיר שבדרום מרוקו כאשר החל לעסוק במסחר בעזרת ר' שלמה בן ישורון (אחינו של רבנו) אולם את רוב שעות היום הקדישו הוא והחברותא שלו ר' שלמה פינטו ללימוד התורה כשהם עטופים בטלית ועטורים בתפילין ורק את מקצת היום הקצו לעסוק במסחרם.

נודע כתלמיד חכם עצום, פייטן ובלשן. גאון, ידיו רב לו בכל מכמני התורה, ביחוד התנשאה חכמתו הנדירה בחכמת הקבלה. חכמי הדורות שאחריו כינוהו הרב החסיד, המלומד בניסים, ארי במסתרים, המקובל האלוקי. ענוותן מופלא. יחד עם חברו ר' יעקב גדליה הפך את בית-הכנסת בו הוא התפלל למרכז רוחני ולבית-מדרש. הרביץ תורה ברבים ואף מונה לרב הקהילה באגאדיר ומקהילות שונות ברחבי מרוקו פנו אליו בשאלות הלכתיות. השתתף בוויכוחים עם נוצרים על ענייני הדת. בכל ענייני קודש נהג לחתום את שמו 'אסף' - שם שניתן לו בחלום ועולה בגמ' של שמו 'כליפא' (141). נפטר ב-ג' באלול. שנת פטירתו אינה מצויינת על ציונו המקורי וישנן הערכות כי בשנת ה'תק"כ (1760) לערך נפטר. חי כ-90 שנים. ציונו בתחילה היה בבית העלמין הישן באגאדיר, לצד גיסו רבי שלמה פינטו צוק"ל, ובנו רבי אברהם "הנזיר" הי"ד. לאחר מכן הועבר לבית-העלמין החדש.

סבא: ר' משה בן עטר (מצד אמו). **אשתו:** בת ר' יצחק מונדיס. **בניו:** דוד (נפטר בגיל 11), ר' אברהם 'הנזיר' הי"ד. **אחיותיו:** מרת מלכה (נישאה לר' דוד בן ברוך אשר הגיע למרוקו כשד"ר מארץ הקודש), מרת שמחה. **מרבתי:** ר' יוסף די מיסקיטה, ר' יהודה בן עטר, ר' שמואל הצרפתי. **חברותא:** ר' שלמה פינטו (גיסו- אביו של הצדיק ר' חיים פינטו הגדול). **מספריו:** **יכף נקי-** פירוש על התפילה ושירים **ירך וטוב-** על שו"ע (אבד במרוצת הדורות) **יקול רינה** וכן מספר פיוטים

פינות רבות היו לרבינו, בספינות אלו היו מעבירים סחורות מעיר לעיר וממדינה למדינה. ואולם הצדיק לא הקדיש זמן רב לעסקיו הגשמיים, כי כל כולו היה עסוק בתורה הקדושה. המעשה המופלא הבא ידוע בקרב יהודי אגאדיר המספרים בהתפעלות, כי בעיצומו של יום הכיפורים הקדוש, בעת שרבי כליפא היה בבית-הכנסת כשהוא שקוע בתענית ובתפילה, באו וסיפרו לו, כי הגיעו אוניותיו העמוסות בסחורה לנמל אגאדיר.

הצדיק חשש כי עוד מעט קט יבואו אליו הסוחרים הגויים ויטרידו אותו בענייני המסחר ביום הקדוש. הוא מיד התאזר בתעצומות נפש ונשא תפילה להקב"ה, בה הוא ביקש מבורא העולם, כל יכול, שכל הספינות על מטעניהן יטבעו בים ולא יתחלל על ידו חלילה קדושת היום. בקשתו ותפילתו שיצאה מלב טהור התמלאה במלואה **ולנגד עיניהם המשתאות וקול זעקותיהם של פועלי הנמל והסוחרים שהתקבצו סביבות הנמל התרוממה סערה עצומה בים, ומיד שקעו הספינות מאליהן בתוך מצולות הים, ועימם ירדו למצולות הסחורות הרבות.**

כשהודיעו זאת לצדיק, הלה לא חש הפסד כלל, **אלא, אדרבא, אנתח רווחה פרצה מלבו הטהור על כך שעמד בניסיון, והוכיח, כי ממונו לא נחשב בעיניו כלום.** מאותו מעשה ירד הצדיק מנכסיו, ונשאר ללא מקורות פרנסה והפך לעני מרוד. אולם אחד מעשירי אמסטרדם, נטל על עצמו לפרנסו עד יומו האחרון. מעניינת היא עדותם של יהודי אגאדיר המתגוררים בעיר הנמל. על פי עדותם, בתנאי מזג אוויר מיוחדים של שפל הים ושפל הרוח, ניתן להבחין בתורני האניות של רבינו, המבצבצים מקרקעית הנמל, המעידים על כוח תפילתו של הצדיק.

ל רבינו היה בן קדוש וטהור בשם ר' אברהם, שלא פסק מלימוד התורה הקדושה. בשעה שעמד בנו להיכנס לחופה, הגיעו המוזמנים לביתו וליוו אותו בתופים ובמחולות למקום החופה. והנה לפתע הגיעה כנופיית שוודים, שחסמה את דרכם, וראש הכנופיה קרא לעברם: "יהודים! אנו רוצים 'קורבן דמים' ולכן הביאו לנו את ראשו של החתן, ואם לא תביאו אותו, נמית את כולכם!"

דממת מוות השתררה במקום, והנה לפתע פסע הצדיק רבי כליפא לעברם של השוודים ואמר להם: "קחו אותי תמורת בני וחוסו על חיי החתן העומד לבנות את ביתו!". אך כשמע החתן את דברי אביו, פנה לעברו ואמר לו: "חלילה לך אבי! זכות גדולה התגלגלה לידי למות על קידוש ה', ובשעה קלה אזכה להיות בגן עדן במחיצתם של הצדיקים הרוגי מלכות". מיד הסתובב החתן ונפרד לשלום מכלתו וביקש ממנה, שתקים במהרה בית בישראל. ובראש מורם צעד לקראת הרוצח שלחץ בדם קר על ההדק, והחתן הי"ד נפל ארצה והתבוסס בדמו!

הרוצחים הריעו בשמחה ודהרו לדרכם, ואילו האורחים נותרו קפואים במקומם ונתנו קולם בבכי על 'השמחה שהפכה ליגון!'. באותה שעה ניגש הצדיק רבי כליפא לבנו המת, כרע לעברו ואחז בידיו ובראשו ונשא עיניו למרום ואמר: "ריבונו של עולם! עד עתה כשהתפללתי 'ואהבת את ה' אלוקיך בכל לבבך' הייתה לי עדיין 'פינה בלב' של אהבה שמורה לבני הקדוש, אך עתה אבא שבמרומים! לאחר שבני עלה השמימה לחסות בצילך, פנוי כל ליבי לאהבתך בלבד!"

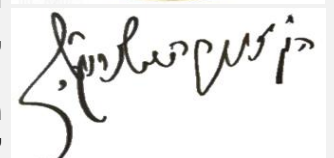
הרב הגאון אברהם יצחק הכהן קוק זצ"ל המכונה הראי"ה: נולד ב-ט"ז אלול ה'תרכ"ה (1865) בעיירה גריבה שבלטביה. עוד בילדותו ניכר כי לגדולות נוצר. בצעירותו למד בישיבות גריבה, לוצין, סמרגון, פוניבז' וולוז'ין. לפני גיל עשרים כבר הוסמך להוראה. בשנת ה'תרמ"ו (1886) כשנתיים לאחר נישואיו עבר לפוניבז'. בשנת ה'תרמ"ח (1888) בהיותו כבן 23 שנים בלבד שימש כרבה של זיימל. בשנת ה'תרנ"ה (1895) שימש כרבה של בויסק שבלטביה. בשנת ה'תרס"ד (1904) עלה לארץ והתמנה כרבה של יפו והמושבות החדשות. בשנת ה'תרס"ט (1909) הקים ישיבה ביפו. בשנת ה'תרע"ו (1916) שימש כרבה של לונדון והקים שם מספר ישיבות. בשנת ה'תרע"ט (1919) התמנה כרבה של ירושלים. ובשנת ה'תרפ"א (1921) נבחר לראש בית-הדין הגדול. בשנת ה'תרפ"ד (1924) יסד את ישיבת 'מרכז הרב' בירושלים וניהל אותה גם מבחינה חומרית. ביתו היה פתוח לרווחה בכל שעות היום והלילה למתן עצה ולפסיקת הלכה. פוסק. מקובל. גאון בנגלה ובנסתר. העיד עליו מרן הרב שלמה זלמן אוירבך כי רבינו ידע לצטט בעל-פה את כל ספר הזוהר. נאמר עליו שלמד כל יום שישים דפי גמרא ופעם בחודש סיים את כל התנ"ך. שיטתו הייתה שנויה במחלוקת. מתנגדיו העריכו את גדולתו בתורה, אך התנגדו לשיטתו והכריזו עליו מלחמה רוחנית גדולה שממנה סבל עד ימיו האחרונים. לעומת זאת, רבים צידדו בו, כדוגמת החפץ חיים, שאף התבטא על הרב: "דעו לכם כי הוא קדוש וטהור, וכל הנוגע בו לא ינקה!". נפטר ב-ג' אלול ה'תרצ"ה (1935) מהמחלה הידועה. חי כ-70 שנים. ציונו בהר-הזיתים.

אביו: ר' שלמה זלמן. **אימו:** מרת פרל זלטה (לבית פלמן). **נשותיו:** מרת אלטה בת-שבע (זיווג ראשון-בתו של ר' אליהו דוד רבינוביץ' תאומים-האדר"ת). מרת רייזה רבקה (זיווג שני-בתו של ר' צבי יהודה רבינוביץ' תאומים, אחיו התאום של האדר"ת). **ילדיו (זיווג ראשון):** מרת פרידה חנה (נישאה לר' ישראל שמעון רבינוביץ' תאומים, בנו של האדר"ת). **ילדיו (זיווג שני):** ר' צבי יהודה, מרת בתיה מרים (נישאה לר' שלום נתן רענן), מרת אסתר יעל (נפטרה בצעירותה), מרת רוחמה טוביא (נפטרה בצעירותה). **מרבותיו:** הגאונים אביו, ר' שלמה זלמן, ר' ראובן הלוי לוי (רבה של דווינסק), ר' אליעזר דון יחיא (רבה של לוצין), ר' יעקב רבינוביץ, ר' נח חיים אברהם שפירא (רבה של סמרגון), ר' גרשון תנחום, ר' נפתלי צבי יהודה ברלין (הנצי"ב מוולוז'ין). **תלמיד-חבר:** המקובל ר' ר' שלמה אלישיב, ר' אריה לוי (ה'צדיק הירושלמי'). **מתלמידיו:** הגאונים-בנו, ר' צבי יהודה, ר' יעקב משה חרל"פ (ראש ישיבת מרכז הרב). ר' דוד כהן ('הנזיר'). ר' אברהם אהרון רושטיין (הגאון מטבריה, כיהן כראש ישיבה), ר' משה צבי נריה (מייסד ישיבות בני-עקיבא), ר' מנחם אושפיזאי, ר' יהושע קניאל, ר' יצחק הוטנר (מח"ס 'פחד יצחק'), ר' יהודה גרשוני (העילוי מגרודנה), ר' שאול ישראלי (דיין), ר' שלום נתן רענן (חתנו). ר' יצחק גלזר (רבה של רמלה). ר' יצחק אריאלי. ר' אליהו יצחק פריסמן. ר' יצחק זונדל ריף. **מספריו:** יחבש פאר ישיבת הארץ מאמרי הראי"ה יאגרות הראי"ה יעין אי"ה יאורות יאורות הקודש יאורות התשובה ימדבר שור ילנבוכי הדור.

כמידי יום, התכנסו האנשים לתפילת מנחה בבית מדרשו של מרן הראי"ה קוק זצ"ל, הסמוך למושב בית הדין. עם השנים נוצרה חבורה קבועה של מתפללים, רובם סוחרים שעבדו בסביבה. לאחר התפילה נהגו לשבת ולשמוע שיעור קצר מהרב ולחזור במהירות איש-איש לעבודתו. יום אחד, לאחר שסיימו המתפללים את תפילת העמידה, המתין הש"ץ לרב שסיים את תפילתו על מנת להתחיל בחזרת הש"ץ. המתפללים תמהו מה יום מיוזמיים שכן על פי רוב הרב לא נהג להאריך כל כך.

לאחר המתנה ארוכה, סימן הרב לש"ץ להתחיל בחזרה, למרות שטרם סיים את תפילתו. תמיהת הציבור עלתה והתעצמה כשסיימו את התפילה ואילו הרב שקוע כולו בתפילה. הם המתינו עוד דקות מספר בתקווה שהרב יסיים את תפילתו ויעביר את שיעורו כמידי יום, אולם כשהבינו כי הרב אינו עומד לקראת סיום, עזבו את בית המדרש והתפזרו לדרכם. למחרת, כשחזרו והתכנסו, סיפר אחד המתפללים כי

ראה את הרב עומד בתפילה עד לאחר השקיעה- שעה בה עמדו להתחיל כבר את תפילת ערבית. בחשבון פשוט, הרב התפלל את תפילת שמונה עשרה במשך קרוב לשש שעות! סיפור זה נהג לספר הצדיק הירושלמי ר' אריה לוי זצ"ל, כשהוא מוסיף ומבאר את פשר מעשהו של הרב, אב בית הדין. באותו יום הכריע בית הדין בעניין גט מסובך ועמד לקראת סיום התהליך. כשהסופר עמד לסיים את כתיבת הגט הבחין הרב כי אחד העדים המיועדים לחתימה על הגט כותב מכתב אישי על נייר רשמי של הבנק האנגלו-פלשתינה'. הרב חשש כי הנייר שווה פרוטה ואם כן יתכן, כי האיש הינו בגדר של גנב, הפסול לעדות. אולם הרב שלא רצה להלבין את פניו, חיפש עצה כיצד למנוע מהאיש להעיד בגט. כשהפסיקו את הדיון על מנת להתפלל מנחה, החליט הרב להאריך בתפילה עד לאחר השקיעה, והיות שלא עורכים גיטין בלילה, לא תהיה ברירה אלא לדחות את הדיון למחר, ואז כבר יהיו עדים אחרים.

אבלתו ועזרתו לזולת היו לשם דבר, גם כאשר אותו עניין בא על חשבוננו. רעייתו התלוננה בפני ראש העיר כי בעלה לא קיבל משכורת כמה חודשים, והם חיים מאשראי במכולת. כאשר שמע זאת ראש העיר, טען בכל תוקף כי הרב מקבל את משכורתו מדי חודש והוא דואג אישית כי המשכורת מועברת לרב. מאחר והעניין היה תמוה ביותר, בדקו וראו- שאחרי קבלת המשכורת היה מרן הרב הולך לביתו, ובדרך היו ניגשים אליו יהודים במצוקה: "הרב, כבר לא נותנים לנו אשראי במכולת, ואנו רעבים". והיה הרב מחלק להם את כספו. כאשר הם שאלוהו: "ואיך הרב יקנה?", היה משיב: "לי יתנו בהקפה!".

עוד מעשה גדול מספר, כי הרב קוק ערך חופה לאיש עשיר. לאחר החופה הודה העשיר לרב ותוך כדי לחיצת יד העביר לו מטבע זהב. כאשר הרב הרגיש במטבע, הפיל אותו מרוב זעזוע ויצא.

הרב מאיר שמחה הכהן מדוינסק זצ"ל - נולד בשנת ה'תר"י (1850) בעיר בלטירמנץ באזור וילנה בליטא לאחר ברכת הגאון ר' מאיר מטיקטין (הרב התארח בבית אביו שסיפק את כל מחסורו ובגין זאת בירך את אביו בבן שיאיר את עיני ישראל בתורה ולכן נקרא מאיר). כבר מצעירותו התפרסם כגאון ובעל זיכרון נדיר. אחר חתונתו ישב בביאליסטוק אצל חמיו. אשתו פרנסה אותו במסחר והוא ישב ועסק בתורה. לימים העיד גיסו, הגאון ר' שמואל ליפשיץ, כי רבינו למד 18 שעות ביממה וכי לילות שלמים למד בעמידה בעזרת הנשים של בית המדרש 'גמילות חסדים' ותלמודו בידו.

בשנת ה'תרמ"ח (1888) נתמנה לרב בדוינסק לאחר פטירת רב העיר הגאון ר' ראובן הלוי לוי (בעל 'ראש לראובני'). כארבעים שנה שימש בתפקיד זה. חי בדוחק ולא רצה ליהנות מאחרים. פעם החליטו ראשי הקהילה להוסיף על משכורתו, והוא התנגד באומרו שבמשכורתו הקבועה יש לו די מחסורו, וסירב לקבל שום הוספה. באחד מימי 'מהפכת אוקטובר' הובל לכלא ומיד נאספו אלפי חתימות של יהודים וגויים אשר ערבו על יושרו ואיימו כי מאסרו יגרום לתסיסה ובאותו יום שוחרר.

גאון בנגלה ובנסתר. נודע בבקיאותו הרבה בספרי התלמוד ונשאי כליהם, ראשונים עד ה'נודע ביהודה', ספר הזוהר, ספר היצירה ועוד. נח לבריות. קירב רחוקים. שקידתו הייתה עצומה, בלילות החורף הארוכים למד כל הלילה בעמידה על רגליו ועסק בתורה במשך 18 שעות ביממה. לא הסכים לקבל תרומות או מתנות ולאילו שלחצו להעניק לו 'פדיון נפש' הורה לחלק את הכסף בשמו לצדקה. **בעל רוח-הקודש.** בשנת ה'תרפ"ו לאחר פטירת אשתו, רבינו התכופף כלפי ארונה ואמר: "חיה חיה, אל תדאגי, עוד **בשנה זו אבוא אליך**". ואמנם באותה שנה התבקש לבית-עולמו. נפטר בליל שבת, ד' אלול ה'תרפ"ו (1926). חי כ-76 שנים.

אביו: ר' שמשון קלונימוס קלמן הכהן (למדן גדול ומרביץ תורה, בעל צדקה ומכניס אורחים). **סבא (מצד האב):** הגאון המפורסם ר' חנניה כהן **אמו:** מרת אסתר. **אשתו:** מרת חיה (בת ר' צבי פלטיאל מקובסקי זצ"ל מביאליסטוק- נישא עימה בהיותו כבן 16 שנים). **מרביתיו:** ר' משה דנישבסקי. **חברותא:** ר' יוסף זונדל הוטנר, ר' יום טוב ליפמן הלפרין, ר' יצחק ליב גרוסברג (מחבר "שי למורא" על מסכת בכורות). **מתלמידיו:** ר' שפטיה (שעפטיל) הלוי סגל, ר' לוי פאלאצק, ר' חיים זאב חאראש. **חתנו:** ר' אברהם לופטביר (בעל 'זרע אברהם'. זמן קצר אחרי הנישואים חלתה הבת במחלה חשוכת מרפא ונפטרה, אף חתנו נפטר בדמי ימיו). **מספריו:** **יאור שמחה** על הרמב"ם • **משך חכמה** - חידושים על התורה, תלמוד בבלי וירושלמי (משך ר"ת מאיר שמחה כהן) • **יקונטרס זיקה** - עניין הזיקה ביבום.

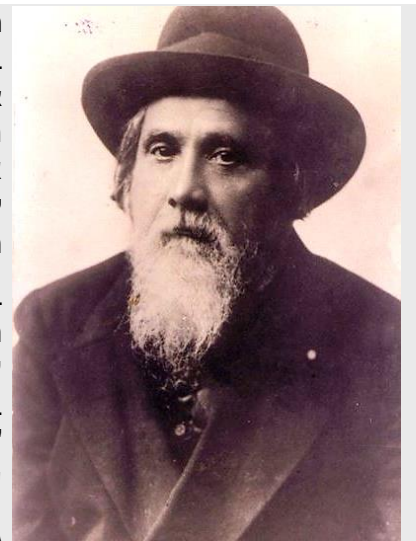
שני בחורים מהעיר דווינסק, הגיעו לרבינו, כששתי בעיות מציקות להם: השניים היו אמורים להתייצב בזמן הקרוב לגיוס בעיירה "עזרינע" הסמוכה לדווינסק, וביקשו להשתחרר מהשירות. כמו כן היה בדעתם להגר לארה"ב, ובאו לשאול בעצתו. לאחר שסיפרו את מבוקשם, ענה להם בתחילת דבריו, על שאלתם השנייה: **"עתידיה תורה שתאכנס גם בעולם החדש"**. ובאשר להתייצבותם לצבא, ייעץ להם כך: אחד מהבחורים היה בעל קומה רגילה, ואילו השני היה גבה קומה. **לבעל המידה הבינונית הציע לשחד את המודד בחמישה רובלים.** ולשני אמר, **שאינו לו מה לדאוג, כי גם הוא כבר ישוחרר בחינם.** השניים עזבו את ביתו של רבי מאיר שמחה כשהם שמחים ומעודדים.

יום קודם להתייצבותם, נסעו הבחורים ל"עזרינע", ושכרו שם בית ללון. באמצע הלילה נשמעו נקישות על דלת אותו הבית. כשנפתחה הדלת, הופיעו בפתח, שני נכרים, שבקשו אף הם מקום ללון. בראותם את שני הבחורים היהודים, פתחו האורחים בשיחה עמהם, וביקשו לדעת, מה מעשיהם במקום. סיפרו להם השניים, כי למחר הם עומדים להתייצב למבחני הצבא. אמרו להם שני האורחים:

'אנחנו חברי הוועדה הבוחנת, ואחד מאתנו הוא 'המודד'. הצעירים ראו בזה השגחה פרטית, ואמונתם התחזקה שעצתו וברכתו של רבינו, אכן תתקיים בהם. למחרת, עם בוקר, טרם צאתם מהמלון, נתן הבחור בעל הקומה הבינונית חמישה רובלים לידי ה"מודד". כשהגיעו השניים ללשכת הגיוס, העמיד ה"מודד" את הבחור תחת מוט המדידה, וקרא: **"הוא אינו במידה, קומתו למטה מהנורמה!"** והבחור שוחרר. אחר כך העמיד ה"מודד", את הצעיר השני למדידה, וקבע, כי **קומתו גבוהה מהמקובל בצבא... וגם הוא שוחרר.**

מי ילדותו כבר התפרסם לעילוי מופלא ושקדן עצום. הגאון רבי יוסל"ה חרף, שהיה רב העיר בלטירמנץ, סיפר שכאשר רבי מאיר שמחה היה נער צעיר עלה פעם לאחר ערבית לאצטבא של בית הכנסת, לעיין באיזה ספר, שהיה למעלה, ועמד רגל אחת על הסולם והשני על האצטבא, ועמד וקרא בספר, הציבור לא הבחין בו שהוא שקוע בפנינת היכל בית-הכנסת, ולאחר שלמדו את השיעורים הקבועים, קרוב לחצות הלילה, סגרו את בית-הכנסת.

כשחזרו באשמורת הבוקר לומר תהילים ואח"כ למדו עוד 'חברת ש"ס' דף גמרא ו"חברה משניות' את פרק המשנה, ואח"כ התפללו, והאור החל בוקע, אז הבחינו בדמותו על האצטבא, ונבהלו וקראו לו בקול: 'מאיר שמחה' לה רד!" הוא לתומו חשב, שהשמש רוצה עכשיו לנועל את בית-הכנסת לאחר השיעורים, בראשית הלילה, וענה בקול: 'אני תיכף יורד, תמתין רגע ואל תסגור!' כלומר: הוא למד כל הלילה בהתעמקות והתבוננות כזאת, שלא הרגיש כלל שעבר כל הלילה!

המקובל האדמו"ר הרב אברהם חיים ראטה (רוט) זצ"ל - נולד בי"ד באדר א' ה'תרפ"ד (1924) בברגסז (אוקראינה) לאחר ברכתו של הרה"ק ר' צבי אלימלך מבלאז'וב. בשנת ה'תרפ"ה (1925) עלתה משפחתו לארץ ישראל ואביו ייסד בית מדרש בשכונת מאה שערים בירושלים. מילדותו ניכרו בו גינוני קדושה מיוחדים וחריפותו והתמדתו היו לשם דבר. בשנת ה'תרפ"ט חזרו לחו"ל ובשנת ה'ת"ש בתחילת מלחמת העולם השנייה עלו לארץ עם האוניה האחרונה שנסעה לארץ ישראל. לאחר פטירת אביו בו' בניסן ה'תש"ז (1947). חלק מחסידיו פנו לגיסו, ר' אברהם יצחק קאהן (שהקים את חסידות 'תולדות אהרן' ע"ש אביו, ר' אהרן ראטה) וחלקם פנו לרבינו וביקשו ממנו לשמש כאדמו"ר והוא נענה.

עוד בצעירותו זכה להערצה מגדולי ישראל, ה'בבא סאלי' זיע"א היה קם לכבודו ומכריז שקבלתו היא כקבלת פני משיח, ואף ביקשו שיאמר אחריו קדיש. נודע כתלמיד חכם ירא שמיים ובעל תפילה. זך המידות, **בקי בכל מכמני התורה ומקובל גדול**. ענוותן מופלא והסתיר את מדרגתו. **פעם בשנה סיים את הש"ס, בכל שנה וחצי סיים את ד' חלקי שו"ע עם נושאי כליו, בנוסף לסדריו בזהור, בקבלה ובספרי יראה וחסידות**. העיד הרה"ג ר' גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א כי רוח-הקודש הייתה מדברת מתוך גרונו הטהור, וכמה פעמים באמצע אמירת דברי תורה היה מבאר דברי קבלה, ובאמצע הפסיק ועבר לדבר ד"ת אחרים באומרו כי עד כאן מרשים לו לגלות מן השמיים בעניין זה.

הכרת הטוב של רבינו הייתה מופלאה. בשנת ה'תשל"ו (1976) עבר לבני ברק, שם התגורר במשך רוב ימות השנה ובה הקים בית מדרש וישיבה. בשנת ה'תשע"ב עבר התקף לב ולאחר כשלושה חודשים התבקש לבית-עולמו. נפטר ב-ה אלול ה'תשע"ב (2012). שימש באדמו"רות כ-66 שנים ובמשך זמן זה העמיד אלפי תלמידים. חי כ-88 שנים. ציונו בהר-הזיתים בירושלים. לאחר פטירתו כונה ה'חוקי חיים'.

אביו: האדמו"ר ר' אהרון (מייסד חבורת 'שומר אמונים' שממנה צמחו החסידויות 'שומרי אמונים', 'תולדות אהרן'- על שמו, 'תולדות אברהם יצחק' ועוד. בחצרות אלו מכונה ה'אדמו"ר הזקן').
אימו: מרת סימא. **אישתו:** מרת בתיה חיה (בת האדמו"ר רבי מרדכי גולדמן מזוויהל).
מרבתי: האדמו"רים- אביו, ר' אהרון ראטה, ור' אהרון רוקח מבעלזא. **מתלמידי:** הגאון החסיד רבי אלחנן יעקב דוד הכהן רבינוביץ, בנו, הרה"ג ר' גמליאל הכהן רבינוביץ, הגה"ח ר' ישראל לרר, הגה"ח ר' יהושע מאיר אברם, הגה"ח ר' אלעזר חנון ובניו, הגה"ח ר' יצחק צבי משה מוזס, הגה"ח ר' משה אברם, הגה"ח ר' יהושע בינעט ועוד רבים.

ילדיו: האדמו"ר רבי רפאל אהרון (בני ברק), האדמו"ר רבי גדליה משה (אשדוד), האדמו"ר רבי שלמה (ירושלים), האדמו"ר רבי יעקב יצחק (קריית גת). **בנותיו:** הרבנית דינה (נישאה לאדמו"ר רבי יצחק יחיאל מיכל ממדעש בני ברק), הרבנית גיטל (נישאה לאדמו"ר רבי דוד צבי שלמה הורנצ'יק מרדושיץ זצ"ל), הרבנית יענטה (נישאה לאדמו"ר רבי אורי גלדצהיילר מסאמבור), הרבנית רייזיל (נישאה לאדמו"ר רבי ישראל שטרן זצ"ל מנישכיז-אשדוד), הרבנית ברכה, הרבנית דבורה (נישאה לאדמו"ר רבי יצחק אהרון קארף מזוויהל מז'בוז'), הרבנית שרה. **מספריו:** **יחוקי חיים- על התורה יאמרי קודש-** על התורה (חמישה כרכים) **יעולת שבת-** מדברי תורתו **הליכות קודש-** על שבת ומועדי השנה **ישביי חוקי חיים- על התורה יאברהם בעודנו חי.**

סיפר תלמידו הגאון החסיד רבי אלחנן יעקב דוד הכהן רבינוביץ שליט"א באחת השנים שנסע רבינו לתפרח, עדיין הייתי בחור צעיר לימים ועוד לא זכיתי לשמש בקודש פנימה. הרבי הורה שבשבתות יצטרף אליו מניין מצומצם בלבד של אברכים (ולא בחורים). וכך היה. אולם, חלפו כמה וכמה שבתות, ונפשי צמאה להסתופף בשבת בצל קודשו. בליבי גמלה החלטה נחושה, כי יהיה מה שיהיה, אני נוסע.

אחד המשמשים שאירגן את הנסיעה, הואיל להכניס אותי במניין הנוסעים. הרכב יצא לדרכו, והנהג הציע שהפעם יסע דרך חברון (בשונה מהדרך הרגילה). היה זה קודם עידן הפלאפונים, ומיותר לציין שמלבד הנוסעים ברכב לא ידע אף אחד שמסלול הנסיעה שונה. בדרך אירעה תקלה, וכשהיינו בחברון הנהג איבד את דרכו. לאחר זמן מצא את הדרך הנכונה, והגענו לחיים ולשלום לתפרח. והרי זה פלא, כשעברנו ליד הדירה של רבינו, יצא לקראתנו המשב"ק הרה"ח ר' דוד בינט שליט"א ופנה ואמר: **"נסעתם דרך חברון"**. היינו אחוזי השתוממות, מניין נודע לו זאת? השיב ואמר ר' דוד: **"הרבי אמר לי לפני שעה קלה שמודאג מאוד, מכיוון שנסעתם דרך חברון..."**

בשנת ה'תשס"ה, כשבע שנים לפני פטירתו של רבינו, חלה יהודי מארה"ב בשם ר' חיים ליכטשיין ל"ע במחלה קשה. ביקש היהודי ברכה וישועה אצל רבינו, שענה לו והורה לו להגיע לחתונת אחד מצאצאיו ויהיה נוכח שם בשעת המצווה טאנץ ובעז"ה תעלה לו ארוכה. לאחר כחצי שנה התקיימה שמחה בבית רבינו, ורבינו אמר לנכדו ראש הישיבה להודיע לר' חיים שבימים י' אלול תתקיים שמחת הנישואין. ר' חיים הפץ להשתתף בשמחה אולם רופאיו לא אפשרו לו לצאת ולנסוע לחתונה באומרם כי אין לו סיכוי לחיות יותר מכמה שבועות. כששמע זאת רבינו, ביקש להשיב כי כדאי לו להשתתף. ואכן בא החולה לחתונה, וזכה עוד לפני החופה להתברך על ידי רבינו.

עם תום ימי השבע ברכות בא מן ראש הישיבה בברית האירוסין והיהודי מארה"ב התקשר לרבינו כדי לברכו ברכת 'מזל טוב'. ענה לו רבינו: **"לחתונה הזאת כבר תבוא בריא ושלם"**. ואכן כך היה. כעבור מספר חודשים הגיע היהודי כשהוא מהלך כאחד האדם. כאשר ניגש לקבל יין מרבינו בסעודת החתונה, אמר לו הצדיק: **"דע לך כי אני נושא אותך על כתפי"**. בעת אשר הוטמן גופו הטהור של רבינו, **ביום הסתלקותו, בעת סתימת הגולל, השיב ר' חיים את נשמתו לבוראו. אכן, רבינו נשא אותו על כתפיו כל עוד חי בעלמא הדין.**

בשנת ה'תשל"ט היה רבינו בשוויץ ובמוצש"ק בסעודת מלווה מלכה דיבר הרבה בשבחו של האדמו"ר מסאטמר עד עלות השחר ובירך ברכת המזון והיה זה פלא אולם לאחר ברכת המזון התקבלה הידיעה שהאדמו"ר מסאטמר נסתלק מן העולם ואז הבינו את דברי רבינו.

תודתינו נתונה לגה"צ הרב גמליאל רבינוביץ שליט"א (מח"ס 'גם אני אודך') על שהיה לנו לעזר רב בהכנת המאמר הנפלא על הצדיק.

הצדיק רבי משה אהרן פינטו זצ"ל: נולד בעיר מוגאדור שבמרוקו, ביום הושענא רבא. צדיק קדוש והטהור. עובד את השי"ת ומתחסד עם קונו. מלומד בניסים ונפלאות, מזכה הרבים. כבר בהיותו נער צעיר לימים ניכרה בו אחת המידות האציליות ביותר – מידת הענווה. התפרסם במיוחד בזכות עבודת ה' התמימה שלו, ובעובדה המפליאה, כי **בטרם מלאו לו 20 שנים, קיבל על עצמו הסתגרות בחדר אחד למשך ארבעים שנה!** במצוות אביו (כאשר עזב אביו הקדוש את העיר מוגאדור לקזבלנקה- ציווהו לפרוש מענייני העולם הזה).

במהלך עשרות השנים הללו, הוא עסק בתורה בהתמדה בלתי נתפסת בשכל האנושי, שם בין ארבע כתלי החדר הקט הוא התעלה במעלות הקדושה והטהרה ללא קשר עם העולם החיצון, ללא כניעה לצרכי הגוף והחומר הגשמי, כל מאווייו ורצונותיו היו אך ורק קודש לעבודת ה' יתברך. כתוצאה מהתעניות הרבות והסיגופים הרבים, הייתה בריאותו רופפת, והוא סבל הרבה מכאובים וייסורים, אך כל זאת הוא קיבל בשמחה, והיה אומר, שייסורים אלו יהיו לרפואת וישועת עם ישראל.

הוא מאוד דאג וכאב את כאבו של הזולת, ביתו היה פתוח לרווחה לכל מר נפש, אשר בא להשיח את צרותיו, והוא היה מאזין להם במאור פנים ומברכם. **רבים נושעו מברכותיו.** בביתו הצנוע קיבל את כל מי שהיה פונה אליו לעזרה, ולא מנע מאף אחד להיכנס לביתו, הן איש והן אשה. ארבע שנים לפני פטירתו של הצדיק, **הפקיד אצל מר אמיל דבדה מאשדוד מכתב חתום וסגור.** לאחר פטירתו של הצדיק, כאשר פתחו את המכתב נמצא כתוב בו: **"ונראה לי עת פקידה ביום ה' באלול תשמ"ה"**. (וכשם שחזה כך היה, הרב נפטר בתאריך שנקב בו). במכתב זה גם ציווה לקבור אותו באשדוד, ונתן הוראות מדויקות מה לעשות.

אביו: הגה"צ ר' חיים הקטן. **ילדינו:** ר' דוד חנניה, ר' חיים, ר' אברהם, ר' דניאל, ר' יעקב. **אשתו:** הרבנית מזל.

הדבר היה בימי חול המועד, כאשר ידיעה נוראה התפרסמה בתפוצות ישראל. **אדם עשיר עמד להקציב סכום גדול של כסף למחבלים לכל הורג נפש מישראל, בתוספת פרס גדול.** מששמע על כך הצדיק רבי משה אהרן זיע"א, חרה לו מאד מהידיעה הנפשעת, כי דם יהודי יהיה הפקר בידי שכירי חרב. כל אותם הימים היה שרוי בביתו בתענית. באותם ימים היה הרב יושב, כשכל כולו מכווץ ורועד, שקוע עמוק במחשבותיו ומזיע מאד. לפתע התעורר הרב ממצבו זה, קפץ ממקומו ואמר: **'הא רצון שיאבדו כל אויביך ה'.**

לאחר מספר שעות פורסם בכל העולם, כי אותו אדם מת בתאונת דרכים. או אז הובנו הדברים לאשורם, והכל ידעו, כי רבי משה אהרן זיע"א פעל גדולות ונצורות להציל את עם ישראל מהרבה גזירות רעות. אלא שאותו מעשה נשכח לאחר מכן, כיוון שזו הייתה דרכו של הצדיק רבי משה אהרן.

תמיד הוא התפלל לקדוש ברוך הוא, שכל אותם מעשי ניסים אשר נעשים בישראל בסיבתו - יישכחו ולא יעשו רושם באנשים, ואמנם המעשה נשכח, אך ידוע ומפורסם הדבר, כי כל זאת היתה מאת הצדיק להגן על כל עם ישראל.

שעת צהריים, בביתו של רבנו זצוק"ל שיגרה של יום רגיל, הרבנית נכנסת אל חדרו של רבינו ואומרת לו: **"סלח לי, בעלי היקר, כי מפריעה אני לך בענייני חולין. אולם כבר ידוע, שאם אין קמח אין תורה. זקוקה אני לשמן וסוכר עבור ארוחת הצהריים, שזמנה משמש ובא, אודה לך, אם תוכל לדאוג לכך, שהמוצרים יגיעו אלי בדקות הקרובות"** - "בשמחה רבה", ענה לה הרב והוסיף, "בעזרת ה' תוך זמן קצר יגיעו המצרכים אל ביתנו".

הרבנית הודתה לבעלה, ויצאה מן החדר. רבנו נפנה אל אחד ממקורביו, שבא מעיר אחרת, וישב באותה שעה לפניו וביקש ממנו: **"קח בבקשה את האופניים, וגש אל מרכז ב' לחנות המכולת של ידידנו ר' שלמה וייצמן (ז"ל).** בהגיעך אליו, בקש ממנו, כי יואיל לתת בעבור הרבנית שמן וסוכר, והבא אותם אל הבית". האיש, ששמח לגרום ולו טובה קטנה לרב, התארגן חיש לדרך, לפני שיצא לדרך פנה אל הרב ושאל: **"וכיצד אדע מיהו ר' שלמה וייצמן? ואיך אמצא את מרכז ב'? והלא אינני תושב העיר ומתמצא במשעוליה?"** - רבנו זצוק"ל השיבו, **"קח את האופניים וסע לדרך ליהיך שישאו אותך רגליך. באותו רגע שתראה, כי ארע תקר באחד מגלגלי האופניים דע לך, כי זהו מקום חנותו של ידידנו ר' שלמה וייצמן"**.

האיש שהיה חדור באמונת חכמים, מיהר אל האופניים והחל לדווש את דרכו. לאחר כמה דקות של נסיעה אל הלא נודע, **בוט! פנצ'ר אירע בגלגל האופניים.** האיש עצר, ועל המדרכה לידו הוא רואה חנות מכולת, שבפתחה עומד אדם. **"האתה זה ר' שלמה וייצמן?"** שאלו האיש. "אכן כן". ענה לו ר' שלמה וייצמן ושאלו, "מה הביאך אליי?", האיש שח לו את כל סיפור המעשה ואת דבר השליחות, שהטיל עליו הרב. ר' שלמה וייצמן מיהר חיש לסייע לאדם, לתקן את התקר בגלגל, ואף הוסיף לו את המצרכים, אשר ביקש רבינו להביא אל הבית. לאחר כל זאת עשה האיש את דרכו חזרה אל בית הרב, **כאשר כל כולו חרדת קודש מפניו של הרב הקדוש, אשר משדד למענו את מערכות הטבע בהבל פיו.**

האדמו"ר הרב דוד צבי שלמה בידרמן מלעלוב זצ"ל המכונה בשם ר' דודל- נולד בעיר פשענבורג שבפולין ביום י"ד תשרי ה'תר"ד (1844) ונקרא שמו **דוד צבי שלמה**. **דוד**, ע"ש סבו הרה"ק ר' דוד מלעלוב זצ"ל, **צבי**, ע"ש אבי רבו הרה"ק ר' צבי (בנו של הרה"ק ר' יעקב יצחק החוזה מלובלין זיע"א). **שלמה**, ע"ש הרה"ק ר' שלמה (אביו של הרה"ק ר' דוד מלעלוב זצ"ל).

עלה לא"י יחד עם אביו וסבו בשנת ה'תרי"א. בדרכם ביקרו בחצר חסידות סדיגורא, ר' ישראל מרוז'ין בראותו, קרא לעבר בן ה-6 בהתפעלות: **'עיניים כה מאירות... עלם חמודות זה לא יחטא לעולם!** לאחר הסתלקות אביו בשנת ה'תרמ"ג (1833) מונה לאדמו"ר והיה פעיל מאוד למען הציבור. פעל להקמת שכונת בתי וורשא בירושלים. תיקן את נוסח התפילה בחסידות לעלוב. הקים את ביה"כ של חסידות קרלין בירושלים. עמד בנשיאות כולל פולין ונמנה על מייסדי ישיבת 'חיי עולם'.

גאון בנגלה ובנסתר. נהג בפרישות יתרה. סיפורי מופת רבים נקשרו עליו. רבים פנו אליו ונושעו. מלומד בניסים. דאג לעניים ויתומים אלמנות ושבורי לב. **קהילת הספרדים רצתה להכתירו כ"חכם באשי" אך רבינו לא הסכים**. דבקו בתפילה נאמרה בכוחות עצומים עד כדי מסירות נפש. **ענוותן מופלא**. בעל רוח-הקודש. חיי עניות היו חייו. בחודש אדר ה'תרע"ח (1918) קיבל דלקת ריאות קשה ונפל למשכב.

מקורביו חרדו לשלומם, ומשהורע מצבו, פרצו בבכי מר. חשבו, כי הגיעו רגעי הפרידה. בו ברגע חלה השתפרות במצבו, ובזכות תפלת רבים החלים קמעא קמעא ושב לאיתנו, וגילה אז את אוזן מקורביו ואמר, **"הגיעה כבר שעת ויהיית לא רחוק מ"שער ציון" אלא שהוסיפו לי עוד חצי שנה של חיים כדי שאספיק לעקור מכשלה מסויימת"**.

ואכן רבינו נפטר לאחר חצי שנה, כאשר אמר. שלושים וחמש שנים הנהיג את חסידיו בנאמנות. נפטר ב-ה' אלול ה'תרע"ח (1918). חי כ-74 שנים. **ברגע הפטירה כל השעונים בביתו עמדו מלכת!** ציונו בהר-הזיתים שבירושלים. לפי צוואתו המפורשת על ציונו **חקוקים שמו ותאריך פטירתו בלבד ללא כל תואר, ובנוסף ביקש, שיקיימו בו אחרי פטירתו ארבע מיתות בית-דין**. את מקומו אחריו מילא בנו הגאון ר' שמעון נתן נטע.

סבא: ר' משה מלעלוב (מצד אביו). **אביו:** האדמו"ר רבי אלתר אלעזר מנחם מנדל מלעלוב. **אמו:** מרת פייגא מאטיל. **אשתו:** מרת מרים (בתו של הרה"צ פינחס הלוי הורוביץ, רבה של מגרוב). **מרבותיו:** ר' אהרן מקרלין. **בניו:** ר' פינחס, אדמו"ר רבי שמעון נתן נטע. **בתו:** הרבנית מלכה עכסה. **אחותו:** מרת דבורה גולדה. **אחינו:** האדמו"ר יעקב יצחק בידרמן (לעלוב בורו פארק). **מתלמידיו:** הגאון הקדוש ר' ישראל יצחק הלוי רייזעמאן זיע"א (ראב"ד, חותנו של ר' הגאון ר' שלום מקאמרנא זיע"א בעל ה'מעשה שלום'), הגה"צ רבי מתתיהו דייטש. **מספריו:** **ליקוטי דוד**- חידושי תורה.

הגאון רבי יוסף חיים זוננפלד היה בידידות גדולה עם רבינו. קרה פעם שבתו של ר' יוסף חיים, הנשואה לחתנו רבי שמואל שינקר, שגרו בבתי מחסה ליד ביתו של רבי יוסף חיים, הקשתה ללדת והמייילדת נבהלה מאוד, **שכן היה חשש אמיתי לחיי היולדת וחיי הילוד**. אביה, שהגיע בדחיפות, אמר: "אין זה מקרה, שבו די לומר תהילים".

הוא פנה אל חתנו והוסיף: "אני מבקש ממך ללכת מיד וללא שהיות אל רבי דוד צבי שלמה בידרמן, הרבי מלעלוב, ולבקש ממנו סגולה". כשמוע ר' שמואל את דברי חותנו, ניגש במהירות ובדחיפות לרבינו וסיפר לו את השתלשלות העניינים. כאשר האדמו"ר שמע על המתרחש, השיב: "ישנו בית-כנסת הממוקם ממש מול ביתך בבתי מחסה".

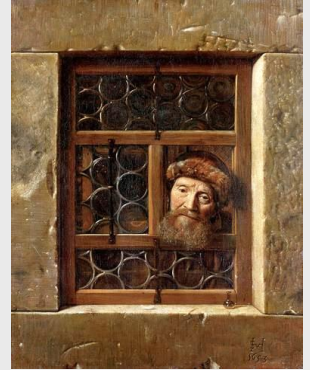
קח עמך חוט וקשור את קצהו האחד לידה של אשתך, ואת הקצה השני תקשור לדלתו של ארון הקודש. על אשתך למשוך אליה את החוט, ובכך תיפתח דלתו של ארון הקודש. כפי שידוע לך, פתיחת ארון הקודש היא סגולה עתיקה ללידה קלה. בעזרת ה' תזכה בקרוב לילד בריא ולאמו המאושרת. הלה קיים את דברי רבינו על אתר ואכן הישועה לא איחרה לבוא. היולדת אך משכה את החוט- ומיד הגיעה ישועתה ללא שהיות.

פ עם הגיע לרבינו יהודי וסיפר לצדיק, כי שכר דירה מאת גוי. ולמרות שיש חוזה ביניהם והוא משלם בזמן, מבקש הגוי בתואנות שונות להוציאו ולהשליכו מהדירה תוך שהוא מעליל עלילות. לקח רבי דוד כוס ושפסף את הכוס מספר פעמים ואמר ליהודי: **'כעת תוכל לשוב לביתך ללא כל חשש'**. כאשר חזר לביתו- סיפרו לו בשמחה, כי לאותו גוי כבר הייתה מפלה ואין צריך לחשוש ממנו יותר.

על אמונתו במי שאמר והיה העולם הובא בספר **"זכרון לחובבים הראשונים"** מביא מעשה, שפעם אשתו ניגשה אליו ובכתה לפניו על **המצוקה הנוראה השוררת בביתם**. באותו שעה מונח היה אצלו צרור מכספי שכונת בית וורשא, והיא ביקשה ממנו ללוות סכום מסוים הנחוצות עבור הוצאות הבית.

אמר לה רבי דוד: **"הכסף הזה אינו שלי, זהו כסף קודשים ואסור לנו לנגוע בו**. אבל אני מקווה לה', ואני מבטיחך בעזר הבורא, **כי הנחוץ להוצאות הבית תשיגי עוד היום!**" אשתו שמעה את הדברים והחרישה, שכן ידעה כי דברי הרב לא הולכים ריקם. אחר הצהריים הלך רבינו לכותל המערבי ומצא ברחוב מטבע עשרים פרנק. כשהגיע לביתו, הפריש מסכום המציאה מעשר לעניים, ואת השאר הגיש בשמחה לאשתו להוצאות הבית.

הגאון הרב גרשון שאול יום-טוב ליפמן הלך זצ"ל ה'תוספות יום-טוב': נולד בשנת ה'של"ט (1579) בוואלירשטיין בייערן. אביו נפטר לפי שנולד ועל כן גדל אצל סבו, ר' משה. בצעירותו למד אצל המהר"ל מפראג ונחשב מגדולי תלמידיו. עוד בילדותו ניכר כי לגדולות נועד. בנוסף לבקיאותו הרבה בש"ס ובפוסקים עסק גם בקבלה. בהיותו בן 18 בלבד התמנה לדיין בפראג, בבית דינו של רבו המהר"ל. בתפקיד זה כיהן כ-28 שנים. בשנת ה'שפ"ה (1625) החל לשמש כרב בניקלשבורג שבצ'כיה ולאחר שישה חודשים התמנה לכהן כאב"ד בווינה שב אוסטריה. בשנת ה'שפ"ז (1627) חזר לפראג והתמנה כרב העיר.

לרגל מלחמת שלושים שנה הטילה הממשלה מיסים כבדים על כל הקהילות. רבינו היה בראש הוועד לקביעת המסים, שהגיעו לסכום של 40,000 טהאלר. שונאיו הלשינו עליו לפני הקיסר פרדינאנד כי הוא נושא פנים לעשירים ומעריכם פחות ממה שהם חייבים לשלם וגם טענו כי ספריו 'מעדני מלך' ו'לחם חמודות' - בשמות האלה פגע במלך. רבינו נאסר בשנת ה'שפ"ט (1629) ובית הדין גזר עליו גזר דין מוות, אולם לאחר תחינות ובקשות חנן אותו הקיסר ושחררו תמורת קנס נכבד ונאסר עליו למלא משרה רבנית בפראג. בשנת ה'שצ"א (1631) עבר לפולין וישב בלובלין, בריסק, נמירוב ובלודמיר. תבע לחזק את החרם והתקנה שתוקנה יובל שנים לפני כן, שלא לקנות את הרבנות בכסף. שונאיו שוב הלשינו עליו לשלטונות, וגזרו עליו גירוש מלודמיר. גם גזירה זו בוטלה בהשפעת יהודי המקום. בשנת ה'ת"ג (1643) התמנה לרבה של קרקוב שבפולין, ולאחר כמה שנים גם לראש הישיבה. נפטר ב-ו' אלול ה'תי"ד (1654). ציונו בעיר קרקוב שבפולין. חי כ-75 שנים.

אביו: הגאון ר' נתן. **סבו:** הגאון ר' משה. **מרבתי:** הגאונים ר' יהודה ליווא (המהר"ל מפראג), ר' שלמה אפרים מלונטשיץ (ה'כ"ל יקר'), ר' יעקב גינצבורג. **מילדיו:** הגאון ר' אברהם, מרת רייזל (נישאה לר' יעקב יוסף כהנא), מרת רבקה (נישאה לר' צבי הירש אייכנשטיין מפראג). **מספריו:** **יתוספות יום טוב**- על שישה סדרי משנה **דרכי הוראה**- דרכי התנהגות בעת מחלוקת פוסקים **ימגילת איבה**- תולדות חייו **ימלבושי יו"ט**- השגות על ר' מרדכי יפה בעל הלבושים **ימעדני מלך**- על הרא"ש **יצורת הבית**- בניין ביהמ"ק השלישי **יאוצרות יו"ט**- פירושים על סדר פרשיות התורה **יטוב טעם**- הערות על פירוש ר' בחיי **יתורת האשם**- הערות על ספר תורת חטאת של הרמ"א **יקונטרס ימי משתה ותענית**.

רבינו כיהן כרבה של עיר פראג, וניהל את הקהילה הגדולה במישרים, והנהיג בה הנהגות טובות וסדרים ישרים, בענייני המיסים שהיטלה הממשלה. כי עד כה היתה הנהגת ענייני המיסים מסורה בידי תקיפי הקהילה, אשר חלק מהם השתמשו בכח משרתם להטיל את נטל המיסים על המון העם, מבלי שיצטרכו עשירי הקהילה לשאת בעול הכבד לפי מצבם. הדבר נגע ללב הרב, והוא נכנס בעובי הקורה, והעמיד את עצמו בראש השמאים, והעריך את חלוקת המיסים לפי רכושם ומעמדו של כל אחד מהקהילה. הדבר הזה עורר את חמתם של חלק מעשירי הקהילה, ובעיקר עשיר גדול אחד בשם רפאל, החל לחתור בכל כוחו להעביר את רבינו ממקומו. רפאל היה חלפן חצר הקיסר, ולכן היו לו קשרים עם שרי המלוכה.

שרים אלו היו חייבים לו כל אחד מהם סכומים גדולים של כסף, ואז פנה אליהם בהצעה, שהוא מוכן לוותר על חלק מהסכום שחייבים לו, ובתמורה יעזרו לו לסלק את הרב מרבנות פראג. לאחר מכן פיתה את אחד הדיינים ולמדן נוסף שהיו משונאי הרב, והם העתיקו וסילפו קטעים מספר 'מעדני מלך' שחיבר הרב, ורצו להוכיח בזה כי הרב הינו מסוכן ומזיק גדול למדינה. הדברים פעלו אצל המלכות, ורבי יום טוב נתפס והושב בבית-האסורים. המלכות התייחסה לדברים בחומרה רבה, והרב היה צפוי לעונש מוות, ולגירוש כל היהודים מעירו. אך ה' שומר ישראל הקדים רפואה למכה, ורבי שמואל, בנו של ר'

יום טוב ליפמן זצ"ל (אב"ד ה'ת"ג) נפ"ק א"ה ה'ת"ד

יום טוב שחזר מהישיבה בעיר מיץ, ולא ידע ממה שאירע, וישב לנוח בגן העיר. לפתע שמע זעקות שבר "הצילו!" מפי אשת שגריר צרפת, היא נשאה בזרועותיה את תינוקה, ועליו שמיכה אדומה. והנה שור נגח בראותו שמיכה אדומה התחיל להשתולל ולרדוף אחריה, והיא בורחת ממנו, וצווחת "הצילו!". מיד רץ הבחור לעזרתה, והוציא את השמיכה האדומה, והשליך אותה לעבר השור. השור רמסה אותה, עד שעשאה לחתיכות דקות, ובזה הציל את אשת השגריר ואת תינוקה ממוות בטוח. כשהגיע לביתו, ונודע לו את אשר קרה לאביו, ביקר אותו בבית-האסורים, וסיפר לו אביו את כל התלאה אשר מצאתו מידי המלשינים. מיד קם והלך לבית-השגריר הצרפתי. השגריר ורעייתו קיבלוהו בכבוד גדול, וסיפר לו הבחור את כל מה שאירע לאביו הגאון. בשמוע זאת השגריר, הבטיח לו נאמנה כי יעשה לכל אשר לא-ידו להציל את אביו, ובבוא השגריר אל המלך אשר הדריך את השופטים לגזור משפט מוות על הרב, תבע ממנו לבל יזיד לעשות כן, ואיים בשם מלכות צרפת כי לא תעמוד מנגד על משפט עוול כזה. ואז נסוג המלך הרשע ממחשבתו הרעה, אך המיר את עונש המוות בכופר נפשו של הרב, בעונש כספי כבד, עד שיצא נקי מנכסיו וגם הדיח אותו ממשרתו.

אך יד ה' נגעה במלשיניו, ומתו הם ובניהם בזה אחר זה, על אף שרבינו מחל להם בלב שלם. באותם ימים חלה גם העשיר רפאל שהיה ראש המלשינים, והיה מוטל על ערש דוי, רצה הרב ללכת לבקרו, אך חשש שמא רפאל יחשוב, כי הרב בא לשמוע לאידו. בעודו מסתפק, בא משרת העשיר, וביקש בשם אדונו שיבוא מהר לבקרו, כי יש לו דבר נחוץ מאוד. הלך אליו רבינו, ומצאו שוכב במיטתו ומתפתל מיסוריו. פנה החולה ואמר: "יודע אני שהתברר לכבודו, כי אני הייתי הרודף שלו וגרמתי לו כל הצרות, אך עם זאת, לא היתה כוונתי ח"ו להרע בממדים כאלה. ואני מבקש מחילה וסליחה, ומבקש מרבינו שיתפלל בעדי, חוס וחמול על נשמת, ותתפלל לפני הקב"ה שירפא אותי, כדי שאוכל לתקן את מעשי". והתפרץ בבכיות סוערות. ואכן רבינו נענה לו ואמר: "מוחל אני לך בלב שלם".

הרב יקותיאל יהודה טייטלבוים זצ"ל הידוע כאדמו"ר מסיגט- נולד בשנת ה'תקס"ח (1807) בעיר דרוהוביץ שבאוקראינה וגדל בבית סבו. בהיותו בן חמש-עשרה, העיד עליו סבו ר' משה שהוא גדול בנגלה ובנסתר. בשנת ה'תקצ"ג (1832) מונה כאב"ד סטרופקוב שבסלובקיה, ושימש בתפקיד זה עד שנת ה'תר"א (1840).

ב-כ"ח בתמוז ה'תר"א מועד פטירת סבו ה"ישמח משה" נקרא למלא את מקומו באוהלי, ומשם כיהן ברבנות בעיר גורליצה. בשנת ה'תרט"ז (1855) נבחר כאב"ד בעיר דרוהוביץ למלא את מקום אביו אולם בעניין זה נמשך המשא ומתן כשנתיים. בינתיים, בשנת ה'תרי"ח (1857) נפטר בסיגט פרנס הציבור, ר' שמואל זיינוויל כהנא ביקשו מרבינו להספידו. הספד זה השאיר רושם עז על ראשי הקהילה וביקשו להתמנות כרב ואב"ד בסיגט וחסידים רבים נסעו אליו. העמיד תלמידים רבנים מפורסמים. כ"כ התכתב רבות עם רבנים בענייני הלכה. שימש כאדמו"ר הראשון לחסידות סיגט במשך כ-25 שנים. בעל רוח-הקודש. נפטר בשבת קודש, ו' אלול ה'תרמ"ג (1883). חי כ-76 שנים. ציונו בסיגט שברומניה. ממשיך דרכו באדמ"ורות בנו, ר' חנניה יום טוב ליפא.

סבו: ר' משה טייטלבוים מאוהלי (ה"ישמח משה"). **אביו:** ר' אלעזר ניסן (רבה של סיגט ודרוהוביץ). **אמו:** מרת רויזה בלומה (בתו של ר' אהרן רבה של חודרוב). **אשתו:** מרת רחל (בתו של ר' משה דוד אשכנזי - אב"ד טולצ'ובה). **מרבתי:** ר' משה טייטלבוים מאוהלי. **בניו:** ר' אברהם אהרן (רבה של קולבסוב), ר' חנניה יום טוב ליפא (מילא מקום אביו, אב"ד סיגט), ר' משה יוסף (אב"ד אוהלי), ר' אליהו בצלאל (אב"ד טעטש). **חתניו:** ר' ישראל יעקב טייטלבוים (אב"ד וואלובה), ר' ברוך הלברשטאם (גורליץ), ר' משה הורוויץ (רוזדוב). **מספריו:** • **ייטב לב-** על התורה **ירב טוב-** על התורה **ייטב פנים-** על המועדים **אבני צדק- שו"ת**

דממה השתררה באולם הישיבה. רק בכיו של אחד מבחורי הישיבה נשמע כשדמעות ניגרו על לחייו. חבריו ניסו להבין מה קרה. לפני זמן קצר הם היו באווירה הנעימה של חנוכה, לאחר הדלקת הנרות ושירת במזמורים. מסיימו את תפילתם החליטו להשתעשע במשחק קלפים. לפתע נכנס לאולם רבינו. הוא קרא לאותו בחור הצידה, **לחש כמה מילים, ופתאום פרץ הבחור בבכי מר.**

החברים ניסו להבין מה אמר הרבי, אך הוא כבש את סודו בשנים רבות. בערב מלחמת-העולם השניה סיפר באוזני אחד מרבתי: בישיבה שבה למד הייתה קרן צדקה ששימשה לקניית בגדים לבחורים עניים. בכל ערב ראש השנה היו הבחורים מבקרים בבתי בעלי הבתים ומתרימים לטובת הקרן. גם מיודעו קיבל רשימת כתובות ויצא לדרכו. במשך כל היום כיתת את רגליו, התרים לפי רשימת בעלי הבתים, הללו תרמו בעין יפה. ההצלחה דרבנה אותו להמשיך, והוא סיים את מלאכת ההתרמה סמוך לחג ממש. הוא לא הספיק לאכול דבר והרעב הציק לו מאוד. הנהוג בישיבה היה כי הבחורים אוכלים אצל בעלי בתים קבועים. מיודענו היה רגיל לאכול בבית הגביר ר' קלמן, אשר החזיק בית כנסת משלו. הלך הבחור לאותו בית כנסת והמתין לתחילת התפילה. כשהתיישב בבית-הכנסת חש שעניו נעצמות. הוא הניח את ראשו על השולחן... ונרדם.

בשנתו חלם, ובו מצא את עצמו ניצב לפני ביה"ד של מעלה. כל חייו עוברים לפניו. חבילות של מעשים טובים מנסים להכריע את הכף, אך המצב מר. מלאכי החבלה מוסיפים להביא עוד משלהם. באימה ורעד הוא ממתין להכרעה. והנה ביה"ד פוסק כי באותה שנה יחזיר את נשמתו ליוצרו! בחלומו הרגיש את הפחד האימה הבושה והחרטה. לפתע התייצב לצידו רבו הקדוש, ה"ייטב לב". הוא אמר לביה"ד: "הלוא צעיר הוא, ומה הספיק לעשות בחייו? אנה השאירוהו בחיים, ואני אהיה ערב עליו ואחראי לו". בעודו אומר את הדברים תפס את הבחור ומשך אותו אליו. נעשה רעש בשמים. דבריו של הרב התקבלו וכרוז יצא כי יזכה לאריכות ימים.

באותו רגע התעורר הבחור בבעתה, נרגש ומותש מהחלום הנורא. הוא הרים את ראשו וראה כי ביה"ד כ" ריק לגמרי. התברר כי תפילת ליל ראש השנה הסתיימה כבר, וכי לא הרגיש בתחילתה ובסיומה. הוא התפלל ביחידות, בלב שבור על שהחמיץ את התפילה בציבור. כשסיים להתפלל הלך לבית הגביר ר' קלמן. למרבה אכזבתו התברר לו כי הסעודה הסתיימה. "בוודאי הלך בעל-הבית עם אורחיו אל בית-מדרשו של הרבי", הרהר. הלך הבחור לביהמ"ד, ומצא את הרבי בעיצומה של עריכת ה'שולחן'. הוא נעמד בקצה השולחן והביט בנעשה, תוהה מניין ישיג עכשיו יין לקידוש וחלות לסעודת החג. פתאום פנה הרבי אל שמשו והורה לו למלא גביע יין ולהביא שתי חלות, ולמוסרם לבחור העומד בקצה השולחן. ברגע זה היה ברור לו כי הרבי יודע על החלום ועל כל מה שעבר עליו. הוא קידש על היין ואכל את סעודת החג.

הגיעו עשרת ימי תשובה. כמנהג חסידים עבר לפני הרבי ומסר 'קוויטל' ובו ביקש את ברכת השנה החדשה. הוא ציפה שהרבי יאמר דבר מה הקשור בחלום המסעיר. לאכזבתו, הרבי לא אמר מאומה. הוא הרהר: "אולי החלום אין בו ממש? אולי הרבי שלח לו יין וחלות משום שהבחין כי בא מאוחר והוא רעב?", המחשבה התחזקה בלבו. כשבאו הימים שלפני חג-הסוכות החליט 'לנסות' את הרבי שוב. הוא עשה מאמצים להימנות עם הבחורים הבונים את סוכת הרבי. "אם החלום אמיתי, ודאי אזכה להתייחסות מהרבי בשעות בהן אעסוק בבניית הסוכה, בנוכחותו". אך גם עתה לא זכה לשום תגובה. הרבי דיבר רק בדברים הקשורים לבניית הסוכה. "החלום אינו אמת. אוכל להיות רגוע יותר כשאין מידת הדין מעלי", חשב. חלפו החגים. אם בתחילה חשב להתחזק בעבודת ה' ובתכליתו האמיתית. הרי עכשיו שהוא רואה כי אין ממש בחלום, אין צורך במיוחד להשתפר במעשיו, כך סבר עד שהגיעו ימי החנוכה. היה זה באותו ערב בו ישב עם חבריו ושיחק קלפים. באותו רגע נכנס הרבי, קרא לבחור ולחש באוזנו: "וכי לשם כך קיבלתי עליי את האחריות עליך? התחייבתי לשמור עליך שתלמד ולא תבטל את זמנך. ואתה מבלה בהבלים!?" - "עתה תוכלו להבין מדוע פרצתי בבכי מר באותו ליל חנוכה", סיים את סיפורו.

אנו מבקשים ממי שיש לו תמונות טובות יותר של
הצדיקים או של הקברים או אם לא שמנו את תמונת
הצדיק או הקבר ויש לו תמונה, אנא שלחו למייל
PnineZadikim@gmail.com

למעוניינים לקבל את העלון ישירות למייל, יש לשלוח
בקשה PnineZadikim@gmail.com

כל החומר נלקח
מעלון 'פניני עין-חמד' משנים עברו
לקבלת עלון פניני עין-חמד,
יש לשלוח בקשה למייל:
PnineEH@gmail.com

העלון מוקדש לרפואה והצלחת רחל ברכה בת פדילה דליה הי"ו ובני-ביתה
ולהצלחת כל עם ישראל ובתוכם יוסף ליאור בן דליה אפרת ומשפחתו
והצלחה בכל העניינים וכן בחינוך הילדים